

500 ΛΕΞΕΙΣ

Με τον

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΜΗΛΙΑ

Ο Αλέξανδρος Μηλιάς γεννήθηκε το 1982 στην Αθήνα, όπου και σπούδασε Ιατρική. Εξειδικεύτηκε στην Παιδοψυχιατρική. Έχει εκδώσει τα ποιητικά βιβλία «Ο,τι φέρει η βροχή» (Επιλυν, 2010), «Στην αψίδα των νεκρών θράμβων» (εκδόσεις Πατάκη, 2014), «Κλαγή των όπλων» (εκδόσεις Πατάκη, 2023) και «Αν' τ'ην Αθήνα φάντασμα» (εκδόσεις Πατάκη, 2025).

Επιμέλεια: ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΚΑΡΑΚΗ

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας; Διαβάζω ή/και επιστρέφω στα εξής: «Δεν ήμουν πια άνθρωπος» (Οσάμου Νταόζι, Gutenberg), «Πέδρο Παράμο» (Χουάν Ρουλφ, εκδόσεις Πατάκη), «Το παιδί εγκληματίας» (Ζαν Ζενέ, Άγρα), «Το όραμα του αφανισμένου εβραϊκού λαού» (Γιταχά ΚατονέΛσον, Loggia), «Εζρα Πάουντ, Ένας νεωτερικός Οδυσσέας» (Στέφανος Ροζάνης, Ροές). Στην κρεβατοκάμαρα πολύ σπάνια υπάρχουν βιβλία - αλλά αυτό μάλλον ελάττωπη σημασία έχει.

Βρήκατε ποτέ τον μπελό σας επειδή διαβάσατε ένα βιβλίο; Εσωτερικές αναστατώσεις, αδύνατους προβληματισμούς, Πρόσφατο παράδειγμα το ποίημα του Κρίτωνα Αθανασογιάν «Κάποτε όλα πήγανον ωραία...». Έπειτα από άγνωστη ποιητική ανάπτυξη ενός αισθητικού μοραμού της ευαισθησίας, φτάνει στο σκορπιαστικό, κατά τη γνώμη μου, καταληκτικό διάτακο: Για σφάζετε ένα μικρό παιδί/να δω αν μπορώ να κλάψω. Ιδίως στη χρονική περίοδο που διανύουμε, η εκτόξευση από το προσωπικό στο συλλογικό και η επιστροφή και πάλι στο προσωπικό ήταν για μένα δύσκολη και αναπόφευκτη.

Υπάρχουν κάποια είδη λογοτεχνίας που προτιμάτε και άλλα που αποφεύγετε; Συνθετο θέμα η διάκριση των λογοτεχνικών ειδών. Αυτό που περισσότερο με απασχολεί προσωπικά είναι η δικαιοσύνη της γραφής να δεσμεύει και να δημιουργεί φορτισμένες κανόνες να φτάνουν στον αναγνώστη ως αισθήσεις και νοήματα που θα νιώθονται και θα λειτουργούν συγκινησιακά - πρωταίτιας - και διανοητικά με δύναμη και σε βάθος. Μεγάλο βόρος πέφτει στη μορφή, αλλά και το περιεχόμενο δεν είναι καθόλου για να υποτιμάται. Να κορημοποιήσω ένα παράδειγμα. Το λόγο του Κουέντιν στο μυθιστόρημα «Η βουή και η μονία» του Φώκνερ, «Αν είχα τουλάχιστον μια μητέρα για να μπορώ να λέω Μπρέρα Μπρέρα», όπως και άλλα αποσπάσματα από το ίδιο βιβλίο, έχουν μια ρεζνή, σχεδόν ομηρική ποιητικότητα, την οποία στερούνται πολλά αξιόλογα ποιητικά βιβλία.

Τι είναι αυτό που σας συγκινεί περισσότερο σε ένα βιβλίο; Όταν αισθάνομαι πως συμβαίνει ό,τι εν συντομία προσπάθησα να περιγράψω προηγουμένως.

Τι συμβολίζει ο τίτλος της ποιητικής σας συλλογής «Αν' τ'ην Αθήνα φάντασμα»; Το βιβλίο αφορμάται από τα γεγονότα στη Γάζα. Η βία, το ανθρώπινο κακό, η ζώνη των νεκρών ή των ζωντανών-νεκρών είναι θέματα που γενικότερα με έχουν απασχολήσει. Εννοώ ότι το ποιητικό υποκείμενο δεν θα μπορούσε παρά να είναι φραστικό και πολυφώνικο. Ένα φάντασμα δεν υπόκειται στους περιορισμούς της ύλης και της φθοράς, του χώρου και του χρόνου. Μπορεί να μετακινηθεί από τη Ρόμα στο άγαλμα του Γέρου του Μοριά της Στεφίδου και από εκεί στον Κολοκοτρώνη Άγιο έξω από τα Βερόβρα, από το αρχείο της Γκεστάπο στον «λαομίμονα» της Μπουμπουλίας, από το Βιετνάμ στο Κούσκο του διαμελισμένου Τούσκ Αμάρου. Ένα φάντασμα γνωρίζει από ζωή και από θάνατο. Μπορεί να αφομοιώνει πολλαπλές φωνές-υποστάσεις, είναι ανώδυνος, ελλειμματικό, τουλάχιστον ελεύθερο.

Ποια είναι η σημασία του χρόνου για εσάς και ποιος ο ρόλος του στο βιβλίο; Ο χρόνος, στην πορεία, κυρίως θα βιωθεί ως αυτό που μάλλον είναι: μια ανοικτή, αβέβαιη, πολίνδρομη ροή σχέσεων. Το μωρό, το οποίο έχει κυρίαρχη θέση στο βιβλίο, συνιστά την πιο κρίσιμη δυνατή αρχή. Η πρώτη περίοδος θα πρέπει να φέρει την αίσθηση της σταθερότητας και της ασφάλειας των συνδέσεων ζωής. Το μωρό-παιδί είναι, κατά κάποιον τρόπο, το αντίθετο του φαντάσματος. Μια διάνυκτη φραστική διάσταση προσωπικών και περιβάλλοντος στο βιβλίο, συντονίζεται αλλά και αμύνεται τυτάνονα απέναντι σε βάρβαρες εξωτερικές εκθεμιώσεις και στον ανάλογο εσωτερικό, ψυχικό αντίκτυπο. Η συγκεκριμένη, αντεστραμμένη γενεαλογία, κυρίως πατέρα-γιου, είναι ενδεικτική. Το «αίμα μαμών», το «επίγραμμα παιδών», τρέχουν ανάποδα στον χρόνο. Το μόνο εντελώς οβίο, γίνεται ή/και προτρέφουν σε χρονικά-διαχρονικά φαντάσματα.